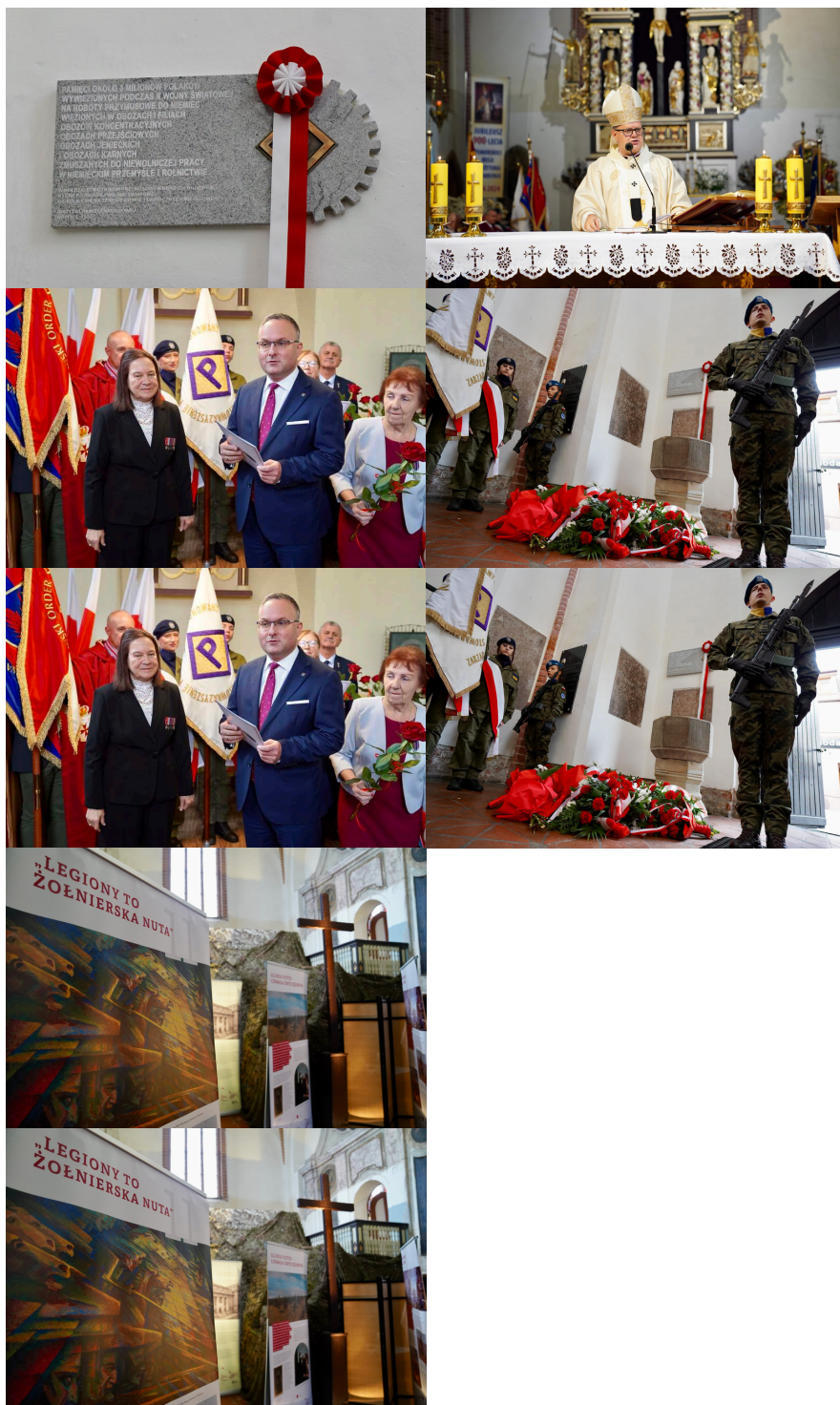


<https://szczecin.ipn.gov.pl/pl9/aktualnosci/248352,Odsloniecie-tablicy-upamietniajacej-Polakow-represjonowanych-przez-III-Rzesze-Ni.html>
01.10.2026, 01:26





Odśłonięcie tablicy upamiętniającej Polaków represjonowanych przez III Rzeszę Niemiecką. Gryfice, 30 września 2026r.

- Jest krzykiem pamięci i znakiem naszej solidarności z cierpieniem, które nie może ulec zapomnieniu - mówił o tablicy upamiętniającej robotników zmuszanych do przymusowej pracy na rzecz III Rzeszy Niemieckiej dyrektor Oddziału IPN w Szczecinie Krzysztof Męciński. Uroczystość jej odsłonięcia odbyła się w kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gryficach.

30.09.2026

Tablica wykonana z szarego kamienia przedstawia odlaną z brązu literę „P” - znak zmuszanych

przez niemiecki reżim do niewolniczej pracy Polaków w czasie II wojny światowej. Przymusowi robotnicy musieli go nosić na ubraniach w formie naszywki. Tablica została przygotowana i ufundowana przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie. Zajmuje miejsce na ścianie w kruchcie kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gryficach. Uroczystość jej odsłonięcia odbyła się w środę przed południem, a poprzedziła ją msza święta, której przewodniczył arcybiskup-metropolita szczecińsko-kamieński Wiesław Śmigiel.

Wydarzenie zgromadziło wielu gości, m.in. przedstawicieli władz wojewódzkich i samorządowych, organizacje społeczne i patriotyczne, młodzież szkolną. Byli członkowie Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę a wśród nich świadek historii, Halina Robacka, robotnica przymusowa w czasie II wojny światowej. Obecna była delegacja Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie na czele z dyrektorem Krzysztofem Męcińskim. W przemówieniu podkreślił on cierpienia Polaków wywożonych do przymusowej pracy na rzecz maszyny wojennej III Rzeszy Niemieckiej.

- Czym była ta praca? Głodem, zimnem, tęsknotą za domem, szykanami, strachem przed śmiercią. Odebrano im godność i imiona zastępując je literą „P”. Ta tablica nie jest tylko zimnym kawałkiem kamienia. Jest krzykiem pamięci i znakiem naszej solidarności z cierpieniem, które nie może ulec zapomnieniu. To wyraz naszej wspólnej odpowiedzialności za to, by prawda o losach robotników przymusowych przetrwała dla kolejnych pokoleń - mówił dyrektor Krzysztof Męciński.

Przypomniał, że odpowiedzialność za niemieckie zbrodnie ponosiło ok. 200 tys. funkcjonariuszy reżimu a prokuratorzy RFN prowadzili śledztwo wobec 6456 osób, z których tylko 182 zostało skazanych na dożywocie.

- Naród niemiecki nie rozliczył się z tych zbrodni. Dziś odsłaniając tę tablicę musimy o tym pamiętać - podkreślił dyrektor Krzysztof Męciński.

O pamięci o ofiarach mówił także w homilii arcybiskup metropolita szczecińsko-kamieński Wiesław Śmigiel. *- Pamięć o tych skrzywdzonych musi być uczciwa i prawdziwa. Krzywdę trzeba nazwać krzywdą a przymus przymusem. Tablica jednak sama nie przemówi. Potrzebni są ludzie, którzy o tym, o czym mówi ta tablica będą przekazywać kolejnym osobom, młodzieży i następnym pokoleniom - mówił.*

Tablicę odsłonili: dyrektor Oddziału IPN w Szczecinie Krzysztof Męciński, prezes Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę Niemiecką zarząd wojewódzki w Szczecinie Grażyna Adamska i członkini Stowarzyszenia, robotnica przymusowa, która osiedliła się później w Gryficach, Halina Robacka.

Tablicę poświęcił metropolita szczecińsko-kamieński, arcybiskup Wiesław Śmigiel.

Wydarzeniu towarzyszyła wystawa Instytutu Pamięci Narodowej pt. „Polski gen wolności. 150 lat walk o niepodległość (1768-1918)”. Po zakończonym nabożeństwie, w Kaplicy Mariackiej zasłużone dla pamięci o Polakach represjonowanych przez III Rzeszę osoby otrzymały medale. Wśród nich byli pracownicy Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Szczecinie. Specjalne podziękowanie za to upamiętnienie otrzymał także dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej Krzysztof Męciński.

Uroczystość zorganizowało Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Szczecinie i Stowarzyszenie Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę Zarząd Wojewódzki w Szczecinie.

Wartę honorową wystawił 3 batalion zmechanizowany z Trzebiatowa.

To druga tablica ufundowana przez Oddział IPN w Szczecinie. Pierwsza znajduje się w gmachu Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie. Jeszcze jedna, w Słupsku powstała z inicjatywy Oddziału IPN w Gdańsku.

W czasie II wojny światowej na terenie prowincji Pomorze Zachodnie przebywało ok. 225 000 robotników przymusowych oraz ok. 81 000 jeńców wojennych. Zdecydowana większość trafiła do majątków ziemskich. W większych miejscowościach zmuszano ich do wycieńczającej pracy w fabrykach zbrojeniowych i innych zakładach przemysłowych. W powiecie gryfickim te przymusowe prace miały charakter rolniczy. Polacy pracowali w majątkach okolicznych bauerów. Największym zakładem przemysłowym była cukrownia w Gryficach, gdzie robotnicy przymusowi wykonywali najcięższe prace fizyczne.

[Poprzedni Strona](#)

Gryfice

Szczecin

Represje

Upamiętnienie